

භූගෝල විද්‍යාව - ලෝකයේ ස්වාභාවික උපද්‍රව

ක්‍රියාකාරකම් සඳහා පිළිතුරු - 6 පාඩම - 11 ශ්‍රේණිය.

1. ස්වාභාවික උපද්‍රවයක් යනු කුමක්ද? -

ජනතාවට ,ආර්ථික වත්කමවලට හෝ පරිසරයට තර්ජනයක් වන ආපදාවකට තුඩු දිය හැකි පරිසර තත්වයකි.

2. ස්වාභාවික ආපදාවක් යනු කුමක්ද?

උපද්‍රවයක් මත යම ප්‍රජාවකට හෝ ඔවුන්ගේ භෞතික සම්පත්වලට ,මානුෂ ක්‍රියාවලිවලට හානි සිදුවීමයි.

3. ස්වාභාවික උපද්‍රව සහ ආපදාව අතර වෙනස දක්වන්න.

ආපදාවකට තුඩු දෙන පරිසර තත්වය උපද්‍රවය වන අතර ඉන් ඇතිවන ක්‍රියාත්මක වීම හෝ බලපෑම ආපදාවයි.

4. උපත ලබන ආකාරය අනුව ස්වාභාවික උපද්‍රව වර්ග තුන නම කරන්න.

භූ විද්‍යාත්මක උපද්‍රව - භූමිකම්පා, සුනාමි,ගිනිකඳු,නායයෑම්

දේශගුණික උපද්‍රව - සුළිසුළා,අකුණු,ජල ගැලීම, නියඟ

ජීව විද්‍යාත්මක උපද්‍රව - වසංගත රෝග,ලැව් ගිනි,ශාක හෝ සත්ව වද වීම

5. මානුෂ බලපෑමෙන් සහ මානුෂ බලපෑමෙන් තොරව සිදුවන ස්වාභාවික උපද්‍රව දක්වන්න.

මානුෂ බලපෑම. - නායයෑම්,ජල ගැලීම,ලැව් ගිනි,හිම කඳු කඩා වැටීම

මානුෂ බලපෑම වලින් තොරව - ගිනිකඳු,සුළිසුළා, සුනාමි,භූමිකම්පා, අකුණු

6. භූමිකම්පාවක් යනු කුමක්ද?

පෘථිවි පෘෂ්ඨයේ පෘෂාණ ස්ථර වලනය වන විට එනම් භූ වලන මගින් ක්ෂණිකව විනාශකාරී ප්‍රතිඵල අත්කර දෙන වලන භූමිකම්පා වේ.

7. භූමිකම්පා ඇතිවීමට බලපාන හේතු 3 ක් දක්වන්න.

පාෂාණ තැටි එකිනෙක ගැටීම, යමහල් ක්‍රියාවලි, විභේද ක්‍රියාවලි

8. භූමිකම්පාවල නිව්‍යාවය මැන බලන්නේ කෙසේද?

භූ කම්පන මානයක සටහන් වන රිච්ටර් පරිමාණ අගය මගිනි. එය 5.5 ට වැඩි වන විට විනාශකාරී තත්වයන් ඇතිවේ.

9. ලෝකයේ භූමිකම්පා ඇතිවන ප්‍රධාන කලාප 4 නම කරන්න.

1. පැසිපික් සාගරය වටා විහිදී ඇති කලාපය
2. මධ්‍යධරණී හිමාලය කලාපය
3. මධ්‍ය අත්ලන්තික් සාගරික වැටි කලාපය
4. අප්‍රිකානු සුවිභේද නිමන කලාපය

10. සුනාමි රළ නිර්මාණය වීමට බලපාන හේතු දක්වන්න.

සාගර පතුල් නාය යෑම, සාගර මතට උල්කාපාත කඩා වැටීම, හිම කඳු කොටස් සාගර මතට වැටීම, සාගර පත්ලේ ගිනිකඳු පිහිටීම, සාගර පත්ලේ විශා භූමිකම්පා ඇතිවීම.

11. ගිනි කන්දක් නිර්මාණය වන්නේ කෙසේද?

පෘථිවි අභ්‍යන්තරයේ සිට ඉහළට එන මැග්මා පෘථිවි කබොලේ ඇති විභේද තැටි මායිම වැනි දුර්වල ස්ථාන ඔස්සේ මතුපිටට පැමිණීමෙනි. මෙහිදී මූලිකම යමහල් මුඛයෙන් දුම, අළු, වායු වර්ග වැනි දෑ පිටවී පසුව ලාවා නිකුත් වේ.

12. පැසිපික් ගිනි වළල්ල යනු කුමක්ද?

සක්‍රිය ගිනිකඳු වලින් 70% ක් පවතින පැසිපික් සාගරය වටා ඇති ගිනිකඳු කලාපයයි.

13. මෙම ගිනි කඳු ව්‍යාප්ත වී ඇති රටවල් නම කරන්න.

පිනාටුබෝ - පිලිපීනය
සුජියාමා - ජපානය
රුවා පෙහු - නවසීලන්තය
කිලිමන්ජාරෝ - අප්‍රිකා මහාද්වීපය
හෙක්ලා - අයිස්ලන්තය
පැරකුටින් - මෙක්සිකෝව
විසුවියස් - ඉතාලිය

14. නියග ඇතිවීමට බලපාන හේතු දක්වන්න.
දිගු කලක් තිස්සේ වර්ෂාව නොලැබීම ,අධික උෂ්ණත්වය,අධික වාෂ්පීකරණය
15. නියග ආපදාවලින් සිදුවන බලපෑම 4 ක් දක්වන්න.
කෘෂි බිම් විනාශ වීම, තීව්‍ර ජල හිඟය,පස නිසරු වීම,ජෛව විවිධත්වය බිඳ වැටීම.
16. සුළි සුළඟක් යනු කුමක්ද?
උණුසුම් නිවර්තන සාගර මතුපිට ඇති අඩු පීඩන කේන්ද්‍ර මුල් කර ගනිමින් නිර්මාණය වන වෙගයෙන් හුමණය වන සුළං ධාරාවකි.
17. සුළි සුළං මගින් බහුලව ආපදාවට ලක්වන ප්‍රදේශ 4 ක් දක්වන්න.
ඔස්ට්‍රේලියාවේ වයඹ දිග වෙරළ,බෙංගාල බොක්ක අවට රටවල්, පිලිපීන් දූපත් ආශ්‍රිත මධ්‍යම පැසිපික් සාගරය ආශ්‍රිත රටවල්, උතුරු අත්ලන්තික් සාගරය ආශ්‍රිත රටවල්.
18. ළැව ගිනි ඇතිවීමට බලපාන හේතු දක්වන්න.

- ස්වාභාවික හේතු -දැඩි නියගය,වියළි සුළං,අකුණු සැර, ගිනිකඳු බලපෑම,ශාක කඳන් එකට

ඇතිල්ලීම

- මානුෂ හේතු - ගිනි තැබීම

19. ළුව ගිනි බහුලව ඇතිවන රටවල් දක්වන්න.

කැනඩාව ,චීනය,ඉන්දුනීසියාව,ප්‍රංශය,ඔස්ට්‍රේලියාව, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය

20. මෙම රටවල බහුලව ඇතිවන ස්වාභාවික උපද්‍රව ලියන්න-

චීනය - ගිනිකඳු

ඔස්ට්‍රේලියාව - ළුව ගිනි

කැනඩාව - ගිනිකඳු, ළුව ගිනි

මධ්‍යම අප්‍රිකාව - නියහ

ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය. - ළුව ගිනි